

Būru šķirnes un programmā iekļauto kazu pārraudzības rezultāti par 2019. gadu

Gaļas kazu snieguma pārbaude un pārraudzība Latvijā tiek veikta atbilstoši Biedrības izstrādātai pamatciltsdarba programmai „Ciltsdarba programma Būru šķirnes kazām 2016 – 2025. gadam” un veiktajiem grozījumiem 2019. gadā. Pārraudzība tiek veikta atbilstoši MK noteikumiem Nr. 207 „Gaļas kazu pārraudzības un snieguma pārbaudes kārtība”. Pārraudzības periodā no 01.01.2019 – 31.12.2019 gaļas šķirnes kazu snieguma pārbaudes un pārraudzības darbā bija iesaistījušās 7 saimniecības. Snieguma pārbaudē un pārraudzībā tika iekļautas 126 kazu mātes un 10 sertificēti vaislas āži. Pārraudzības gadā dzimuši 205 kazlēni, tai skaitā 7 nedzīvi. No 205 dzimušiem kazlēniem, 50 dienu vecumā bija saglabāti un reģistrēti dzīvmasas rādītāji 172 kazlēniem. Kazu māšu vidējā auglība šķirnes populācijā 166%.

Audzēšanas programmā izvirzītie sasniedzamie uzdevumi:

Kazu mātes auglība 170 %;

Kazlēnu dzīvmasas pieaugums 50 dienu vecumā: kaziņām 170 g dn⁻¹; āžiem 180 g dn⁻¹;

Kazlēnu dzīvmasa piedzimstot 3,2 – 3,8 kg.

Vidējie kazlēnu produktivitātes rādītāji 50 dienu vecumā 2015 – 2019 periodā (Diennakts pieaugums 50 d/v (g))

BK asinība % mātei	2015	2016	2017	2018	2019
BK 50% programmā iekļauta	160	171	166	175	173
BK 75%< programmā iekļauta	189	186	179	171	176
BK 100%	169	183	191	182	181
Vidējais gadā	166	180	185	174	176

Salīdzinot 2018. gada pārraudzības rezultātus ar 2019. gada rezultātiem tīršķirnes kazlēnu dzīvmasas pieaugums 50 dienu vecumā ir nedaudz palielinājies, un ir noteikto izvirzīto mērķu ietvaros 170 – 180 g dn⁻¹ 50/d.v. Programmā lielāko īpatsvaru kazu mātēm novēro – programmā iekļautās kazu mātes 81% tikai 19% ir tīršķirnes. Bet patreiz, kamēr tiks sasniegts optimālais dzīvnieku skaits arī šie dzīvnieki Audzēšanas programmas īstenošanai ir svarīgi.

Novērtēto vaislas dzīvnieku statistika

Rādītāji	2015	2016	2017	2018	2019
Grupas kazas (>BK 50%)			11	6	36
Grupas kazas (BK 50%)	27	22	21	33	38
Grupas kazas (BK 75%<)	25	18	43	45	28
BK 100%	15	17	38	21	24
Kopā	67	58	113	105	126
Sertificēti vaislinieki	-	9	4	7	10
Uzņemti Ciltsgrāmatā kopā	-	13	-	84	-
A2				83	-
B				1	-
Izsnng. Izcelsmes apliecinājumi	4	5	7	7	-
Izsniegti Zootehniskie sertifikāti					-
Pēc eksterjera novērtēti dzīvsn.	7	3	23	44	41
Vaislas kazu mātes			18	38	34
Vailsas āži			5	6	7
Populācijas kazu māšu auglība					166 %

Vidējie kazlēnu produktivitātes rādītāji 2019. gadā

BK asinība % mātei	Dzimušie kazlēni	Svars pie dzimšanas (kg)	Svars 50 d/v (kg)	Diennakts pieaugums 50 d/v (g)	Attiecībā pret izvirzītiem programmas kritērijiem
BK 50%<	122	3,484	12,220	173	Daļēji sasniegts
BK 75%<	42	3,590	12,124	176	Daļēji sasniegts
BK 100%	41	3,650	13,720	181	Sasniegts
Kopā	205	3,574	12,688	176	Daļēji sasniegts

Izvērtējot kazlēnu produktivitātes rādītājus – kazlēnu dzīvmasas svars pie dzimšanas un 50 dienu vecumā, tad atlasīto vaislas kazu māšu pēcnācēji, tai skaitā, programmā iekļauto kazu māšu pēcnācēji vidēji dzimst atbilstoši šķirnes nosacījumiem. Analizējot atsevišķi saimniecībās kazlēnu produktivitātes rādītājus 50 dienu vecumā ir ļoti atšķirīgi. Pirmās laktācijas kazām, kā arī kazlēniem kuri dzimuši kā dvīņi vai trīņi, 50 dienu vecumā produktivitātes rādītāji ir zemāki nekā tiem, kuri dzimuši kā viens.

Vidējie kazlēnu produktivitātes rādītāji (āziši) 2019. gada pārraudzības periods

BK asinība % mātei	Dzimušie kazlēni	Svars pie dzimšanas (kg)	Svars 50 d/v (kg)	Diennakts pieaugums 50 d/v (g)	Attiecībā pret izvirzītiem programmas kritērijiem
BK 50%	59	3,353	12,031	171	Nav sasniegts
BK 75%<	23	3,952	12,700	174	Nav sasniegts
BK 100%	20	3,819	12,000	186	Ir sasniegts
Kopā	102	3,570	12,243	177	Nav sasniegts

Vidējie kazlēnu produktivitātes rādītāji (kaziņas)

BK asinība % mātei	Dzimušie kazlēni	Svars pie dzimšanas (kg)	Svars 50 d/v (kg)	Diennakts pieaugums 50 d/v (g)	Attiecībā pret izvirzītiem programmas kritērijiem
BK 50%	65	3,420	12,160	173	Sasniegts
BK 75%	17	4,040	13,540	189	Sasniegts
BK 100%	21	3,484	11,468	175	Sasniegts
kopā	103	3,648	12,389	179	Sasniegts

Programmā iekļauto dzīvnieku rādītāji pie BK 75% pārsniedz izvirzīto uzdevumu mērķus, jo šajā grupā daudzas kaziņas dzimušas pa vienam ar lielu dzīvmasu pie dzimšanas.

Konstatētie faktori, kas ietekmējuši izvirzīto prasību sasniegšanu:

- ✓ Liels dzīvnieku īpatsvars kas ir iekļauti programmas īstenošanā, bet nav tīršķirnes dzīvnieki;
- ✓ saimniekošanas modelis – ekstensīvā vai intensīvā, kvalitatīvas lopbarības nodrošinājums, dzīvnieku veselība;
- ✓ Liels kazlēnu īpatsvars 38% no mātēm – pirmpienēm.

Kazu eksterjera lineārais novērtējums

dzīvnieka idenf. Nr./skaits	Dzīvnieka tips					Ķermeņa forma								Muskulatūra				dzīvs. Kg	
	L	G	P	D		P1	K	M	K1	K2	V	N		PL	KR	M1	S		
Kazas* n (21)	5,4	5,2	5,7	5		8	6,2	4,3	6,3	5	5,2	8,2		6,4	6,4	6,8	7		47
Kazas n (13)	6,1	6,3	6,3	5,6		8,2	7	5,1	7,1	5,4	5,8	8,1		7,1	7	7	7		51
Āži n (7)	6,5	6,2	6,3	5,6		8,7	7,3	5,6	7,1	5,7	6	8,7		7,3	7,4	7,5	7,2		63

Kazas* - snieguma pārbaudē un pārraudzībā iekļautas kazas (BK < 50%)

No nevēlamām pazīmēm tīršķirnes dzīvniekiem novērotas salocītas auss formas, papildus pupi.

Sertificēto vaislas āžu produktivitātes novērtējums 2019. gads

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
DE011046008474	Kaziņas	1	3,100	9,000	184
	Āzīši	-	-	-	-
	Vidēji	-	-	-	-

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV042741740631	Kaziņas	4	3,490	12,940	189
	Āzīši	4	3,920	13,790	197
	Vidēji	8	3,700	13,360	193

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV062145840012	Kaziņas	7	3,790	12,480	173
	Āzīši	4	4,23	15,400	220
	Vidēji	11	3,950	13,450	189

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
DE011046008483	Kaziņas	16	2,756	10,584	155
	Āzīši	12	3,200	11,900	172
	Vidēji	20	2,946	11,188	164

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV062145840017	Kaziņas	37	3,390	11,710	169
	Āzīši	28	3,680	12,370	176
	Vidēji	65	3,510	12,000	172

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV062145840027	Kaziņas	6	3,050	9,833	177
	Āzīši	5	3,540	9,480	167
	Vidēji	11	3,272	9,67	172

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV042741740637	Kaziņas	3	2,630	9,950	140
	Āzīši	5	2,900	9,940	142
	Vidēji	8	2,800	9,943	141

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
DE011046008478	Kaziņas	16	2,756	10,580	156
	Āzīši	12	3,200	11,900	172
	Vidēji	28	2,946	11,100	163

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV062145840002	Kaziņas	17	4,300	14,000	192
	Āzīši	16	4,070	12,900	170
	Vidēji	33	4,348	13,487	182

Vaislinieks	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
DE01104608443	Kaziņas	1	4,950	15,180	0,205
	Āzīši	3	4,460	13,730	185
	Vidēji	4	4,590	14,090	190

Šķirnes saimniecības 2019. gada ganāmpulka produktivitātes rādītāji

Ganāmpulka	Grupas	Skaitis	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0621458	Kaziņas	12	3,790	12,890	182
	Āzīši	11	4,180	14,250	201
	Vidēji	23	3,980	13,540	191

Auglība: 190%

Snieguma pārbaudes un pārraudzības ganāmpulku 2019. gada produktivitātes rādītāji

Ganāmpulka	Grupas	Skaitis	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0427417	Kaziņas	7	3,050	9,710	178
	Āzīši	8	3,437	9,187	168
	Vidēji	15	3,260	9,430	173

Auglība: 166%

Ganāmpulka	Grupas	Skaitis	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0241471	Kaziņas	17	4,300	14,000	192
	Āzīši	14	4,407	12,900	170
	Vidēji	33	4,348	13,487	182

Auglība: 150%

Ganāmpulka	Grupas	Skaitis	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0183990	Kaziņas	3	2,767	8,867	177
	Āzīši	1	4,000	10,300	206
	Vidēji	4	3,070	9,225	184

Auglība 133%

Ganāmpulka Nr.	Grupas	Skaitis	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0610937	Kaziņas	37	3,390	11,710	169
	Āzīši	28	3,680	12,370	176
	Vidēji	65	3,510	12,000	172

Auglība 158%

Ganāmpulka	Grupas	Skaitis	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0607688	Kaziņas	11	3,073	11,800	178
	Āzīši	19	2,974	-	-
	Vidēji	30	3,010	11,800	178

Auglība 166%

Ganāmpulka	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0614415	Kaziņas	16	2,756	10,584	155
	Āzīši	15	3,193	12,275	179
	Vidēji	31	2,968	11,396	167

Auglība 182%

Ganāmpulka	Grupas	Skaits	Svars pie dzimšanas kg	Svars 50 dienu vecumā kg	Vid d/n pieaugums 50 dienās (g)
LV0600016	Kaziņas	3	2,630	9,950	140
	Āzīši	5	2,900	9,940	142
	Vidēji	8	2,800	9,943	141

Auglība: 133

31.01.2020

Atskaites sagatavošanā piedalījās Biedrības ciltsdarba speciālisti:

Mg.agr. Kristīne Piliena, Vizma Garkalne, Dr.agr. Daina Jonkus LLU.